

Utropia

STUDENTAVISA I TROMSØ

NR. 9, MARS 1989, 13. ÅRGANG

Fri rettshjelp mot apartheid

Hvorfor jeg holder på med dette arbeidet? Det er vel ikke egentlig så godt å si. Samvittighet, kanskje. Det er mange forhold som spiller inn når man tar en beslutning. Men jeg kan huske en av de første sakene jeg hadde, det var en gammel inder som ble bortvist fra eiendommen sin. Mannen var 60 år, og hadde vært hjemmetransportert i 20 år. Ulovlig bosetting, sa myndighetene. Vi kjempet en hard kamp i retten, men til slutt tapte vi. Når det var absolutt at man måtte flytte, begynte den gamle mannen å gråte. Midt i rettssalen. Han døde ett år senere. Det får jeg til å tenke.

Gry Berntsen

Peter Rutsch er en behagelig, middelaldrende herre. Mørkt hår, gråstente tinninger og en dress som ser ut som den er tiltenkt varmere klima enn vårt. Han er en sørafrikansk advokat, hvit, gift med en indisk kvinne og derfor sitt hjemland formelt klassifisert som «farget». Juristforeningen i Tromsø har fått han oppover i forbindelse med en landsomfattende konferansesamling til Legal Resources Centre. Dette er sentre for fri rettshjelp, plassert på seks steder omkring i Sør-Afrika. Alle kan i utgangspunktet gå dit, men 90 % av henvendelsene kommer fra svarte. En behandler for det meste prinsippsaker, saker der en positiv domavgjørelse vil få ringvirkninger for flere enn bare saksøker. Rutsch har jobbet på senteret i Durban i ti år nå.

Ting har egentlig ikke forandret seg i Sør-Afrika. Regjeringen har fjernet en del lover, bl.a. er det nå tillatt med blandete ekteskap. Det er i realiteten et klassespørsmål – den hvite overklassen har store privilegier som den vil miste hvis den svarte befolkningen skulle få like rettigheter. Tenk bare på en ting som skolegang – hvite barn går i klasser med maksimum 30 elever, svarte går i klasser som kan ha opptil 80. Det er mange flere svarte barn enn hvite, bare utgiftene til lærerlønninger vil bli enorme! Hvis en skulle ha innført like forhold for alle, ville det bety en vesentlig reduksjon i kvaliteten på skolegangen de hvite barna ville motta.

Folks fordommer har mange mer eller mindre vellydende skjul, men innerst inne synes de fleste hvite sørafrikanere at svarte er mindreverdige mennesker. Den eneste kontakten de fleste av de har med svarte er tjenestebarn, og på skolen lærer de ingenting om fargede. Det arrangeres formelle treff mellom hvit og svart ungdom – kunstige, hykleriske affærer hvor en går rundt og sier: «Ja men så hyggelig – dere er jo også mennesker! Vi må virkelig treffes igjen en dag.»

Peter Rutsch, hvit advokat i Sør-Afrika: Det er ingen tvil om at boikott er et effektivt virkemiddel

Foto: Geir Arne Hansen

Sør-Afrika har en relativt merkelig konstitusjon, som gjør at parlamentet kan vedta hvilke lover det vil. Ingen kan hindre parlamentet i å vedta lover som strider mot elementær rettssikkerhet. Da unntakstilstanden ble erklært, het det at en måtte ha skjellig grunn for å internere folk. Vi fikk masse saker der det ikke var så enkelt for myndighetene å vise at internering hadde vært nødvendig. Folk måtte settes fri, og det hele ble pinlig for politi og myndigheter. Loven ble forandret slik at politioffiserer som mener å ha skjellig grunn, kan internere hvem de vil. Og det er ingenting vi kan gjøre.

Jeg har ingen spesielle problemer med å jobbe ved Legal Resources Centre. Så lenge man er hvit og ikke ser typisk systemfiendtlig ut, kan en slippe unna med det meste.

En gammel historie sier at da de første misjonærene kom til Sør-Afrika, var det de som hadde Bibelen og de svarte hadde landet. Så lærte misjonærene folket å be – og folket lukket øynene og ba. Da de åpnet øynene igjen, var det de som hadde Bibelen mens misjonærene hadde landet.

Nå pågår det en stor debatt innen kirken om apartheid kan forsvares ut i fra Bibelens lære. Mange svarte har fått framtrøskende posisjoner innen kirken. De bidrar sterkt til at kirken har begynt å ta del i motstandskampen.

Sør-Afrika har en tilnærmet statskirkeordning, og hører definitivt til under autoritetstro, protestantisk tradisjon. At kirken nå har begynt å

uttale seg mot apartheid, har skapt forvirring hos makthaverne. At kirken skulle kunne opptre systemfiendtlig, har nok skapt rystelser i grunnvollene hos de høye herrer.

Jeg har sluttet å spekulere på når det vil komme en grunnleggende forandring. Vi har hele tiden sagt: «Om ti år, om fem år må noe skje. Slik kan det ikke fortsette. Det må bli krig.» Alikevel har ingenting skjedd.

Sør-Afrika er afrikaanernes siste utpost. De har ikke noe hjemland å flykte til, ingen flere fristeder i Afrika.

I Durban er oppbudet av sikkerhetsstyrker enormt, gatene er fulle av de gule politibilene. Sikkerhetspolitiet er organisert totalt uavhengig av den ordinære politistyrken, omtrent som Gestapo i Hitlertyskland. De har enormt mye makt, og bidrar til å destabilisere den sorte motstandsbevegelsen. Det er splitt og hersk-taktikken som gjør at det hvite mindretallet enda sitter ved makta.

Det er ingen tvil om at boikott er et effektivt virkemiddel. En ting er den økonomiske siden, men at store deler av verden ikke vil samarbeide med en sørafrikansk forsker, eller delta i idrettsarrangement sammen med sørafrikanere gjør inntrykk. En begynner å tenke: Hva er det som er galt med systemet i landet vårt? Hvorfor avskyr verden oss og snur ryggen til?

Det er ingen som liker å ikke bli likt.

Osonlaget

Osonlaget lever i beste velgående. Dette sier Kjell Henriksen, førsteamanuensis ved Universitetet i Tromsø. Under studentuka holdt Henriksen en populærvitenskapelig forelesning om temaet. Med tanke på møtet med Bellona og Frederic Hauge et par dager før, var det bemerkelsesverdig lite folk til stede. Kun drøyt 20 personer hadde gjort seg umaken å komme og høre på «facts» fra den andre siden av denne saken.

Geir Arne Hansen

Det etterhvert så mye omtalte osonlaget, som omhyller jorden, fungerer nærmest som en solbrille. Det beskytter livet på jorda mot stråling fra sola. Solstråling reparerer i visse tilfeller hudskader. Ultraviolet lys (UV-lys) genererer vitamin D i kroppen. Direkte stråling fra sola, dersom vi ikke hadde noe osonlag, vil føre til skader på genene, og faren for f.eks kreft vil øke betydelig.

Å bli brun fenger stadig folk, og i den siste tiden har man tatt i bruk solarium for å kunne holde seg brun hele året. Målinger som er gjort ved enkelte helsestudioer, viser imidlertid en langt sterkere stråling enn det som er tillatt i medisinsk behandling ved sykehus.

Dersom vi tenker oss samme trykk over hele atmosfæren, ville osonlaget utgjøre et 3 mm tykt skall. Hele atmosfæren er omtrent 80 kilometer høy. Ved ekvator er osonlaget halvparten så tykt som det er ved polene.

Osonlaget er i stadig forandring. Det dannes nytt, og det brytes ned. Nytt oson dannes hovedsaklig ved at oksygen spaltes av ultraviolet lys (UV-lys). Nedbryting finner sted når osonet reagerer med klor, nitrogenoksyd eller freongasser. Nitrogenoksyd og klor er en naturlig bestanddel av atmosfæren. Reaksjonen danner klornitrater, som er en stabil tilstand.

Freongassene som slippes ut på jorda er inaktive i biosfæren. De reagerer ikke med andre stoffer på jordoverflaten, men reagerer lenger opp i atmosfæren. Freongassene bretsår av tunge molekyler, og man antar at det tar en plass mellom 20 og 30 år før de er steget så høyt at de reagerer med andre gasser.

I 1985 slo massemedia verden over fast at det var oppdaget hull i osonlaget over Antarktis. Dette hullet ble oppdaget av amerikanske forskere, som hadde målt en betydelig lavere osonkonsentrasjon enn normalt. Dette fenomenet var ikke av nyere dato. Jevnlige målinger fra begynnelsen av 30-tallet og fram til idag viser det samme. Osonmengden minker, for så senere å øke og stabilisere seg.

Høsten 1986 fikk verden høre at hull i osonlaget var observert på nytt. Denne gangen over begge polene. Målingene som viste dette var gjort med en såkalt Nimbus-satellitt.

Situasjonen er ikke så urovekkende som NASA vil ha det til, sier Kjell Henriksen.

Foto: Morten Hansen

Imidlertid kan man ikke feste noe lit til disse målingene. Det har i ettertid vist seg at det var feil med instrumentene ombord i satellitten. Føl-somheten til disse var gått ned med tiden. Den amerikanske romfart-organisasjonen NASA vedgår dette i en rapport. Noe dementi, eller forklaring til disse målingene har aldri kommet fram i pressen, noe Henriksen betegner som høyst beklagelig.

I april 1988 la NASA fram en ny rapport over osonmålinger i atmosfæren. Denne rapporten viste en nedgang på 6%. Målingene var foretatt i perioden 1969 til 1986. De samme målinger for perioden 1957 til 1969 viste imidlertid en økning i osonlaget. Etter 1986 har det vært en signifikant økning av osonlaget.

I år var som kjent NASA i nordområdene for å måle osonlaget ved hjelp av fly. NASA fant imidlertid 50 ganger mer klorforbindelser enn ventet. Problemet er bare det at det var første gang man prøvde å måle slikt ved hjelp av fly. Man kan derfor spørre seg hva som var forventet. Henriksen mener det ble gjort alt for få målinger for å gi et godt bilde av osonlaget. Osonlaget kan ifølge Henriksen variere med nesten 50% fra dag til dag.

NASA opererer så og si kun med fly og satellittmålinger. Dersom disse målingene skal ha noen verdi i det hele tatt, er man avhengig av å kalibrere, sammenligne, målingene med bakkestasjoner. Av bakkestasjoner finnes det nærmere 200.

Målinger gjort i Tromsø i perioden 1934 til 1967, og i perioden 1983 til idag, viser en tilsynelatende sammenheng mellom osonmengde og solflekkaktivitet. Solflekkaktiviteten har en syklus på 11 år, og målingene viser et maksimum for osonmengden når solflekkaktiviteten er på topp. Målinger fra Skottland fra 1967 til 1983, viser den samme sammenheng. Henriksen vil på bakgrunn av disse målingene gjort i Tromsø og Skottland, betegne osonlaget som friskt og i beste velgående.

Studentuka, revy og organisert fyll

Studentuka 89 er over og et spørsmål som reiser seg er: hva var egentlig intensjonene med UKA-89?

Organisert fyll, representert ved «lysløype arrangementet», er neppe egnet til å imponere mange. Inntrykket som lett fester seg er at UKA ble en intern festjippo for ukefunksjonærene.

Ett av poengene med et slikt arrangement som Studentuka må være å markedsføre studenter og Universitetet overfor byens øvrige befolkning.

En må spørre seg om UKA egentlig nådde ut til byen og det brede lag av studentene. Ble det den festen som mange hadde håpet på.

Det som berget inntrykket av UKA var en glimrende revy. Revyen er flaggskipet i bestrebelsene på å bygge opp en god uketradisjon i Tromsø.

Uke styret og ukefunksjonærene har gjort en god jobb når det gjelder avviklingen av arrangementene. Det hjelper imidlertid lite når selve ideen bak studentuka virker uklart og heller løst fundert.

Før neste Studentuke går av stabelen bør en gjennomgå hele konseptet. Håpet er at vi får en Uke med større bredde i innholdet.

Studentuka i år ga rikholdige muligheter til å drikke. Derimot var den meget få populærvitenskapelige forelesninger, debatt møter og andre spesielle arrangementer.

Det er slike arrangementer som gir Studentukene i Oslo og Trondheim et preg av seriositet i tillegg til fest og moro. Så har da også ukene på disse stedene stor oppslutning blandt studenter og befolkningen forøvrig.

I REDAKSJONEN:

Trond Davidsen
Steinar Johansen
Britt Bakkehaug
Tove Klæboe Nilsen
Gry Berntzen
Lars Åge Rotvold
Arve Bartnes
Kai Friis
Espen O. Henriksen
Asle Rønning
REDAKTØR:
Geir Hatling

REDAKSJONSSEKRETER:

Geir Arne Hansen

FOTO:

Oddgeir Sagerup
Morten Hansen
Sten A. Korneliussen

UTROPIA er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø og kommer med 12 nummer i året.

Redaksjonen er valgt på et årlig uavhengig grunnlag.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg fra leserne.

Annonsepris: Kr. 4,- pr. spalte. Ved fast annonsering 20 % rabatt.

UTROPIA

Adr.: Boks 678, 9001 Tromsø
Tlf.: (083) 44 283

OPPLAG:

2000 eksemplarer

SATS OG OMBREKING:

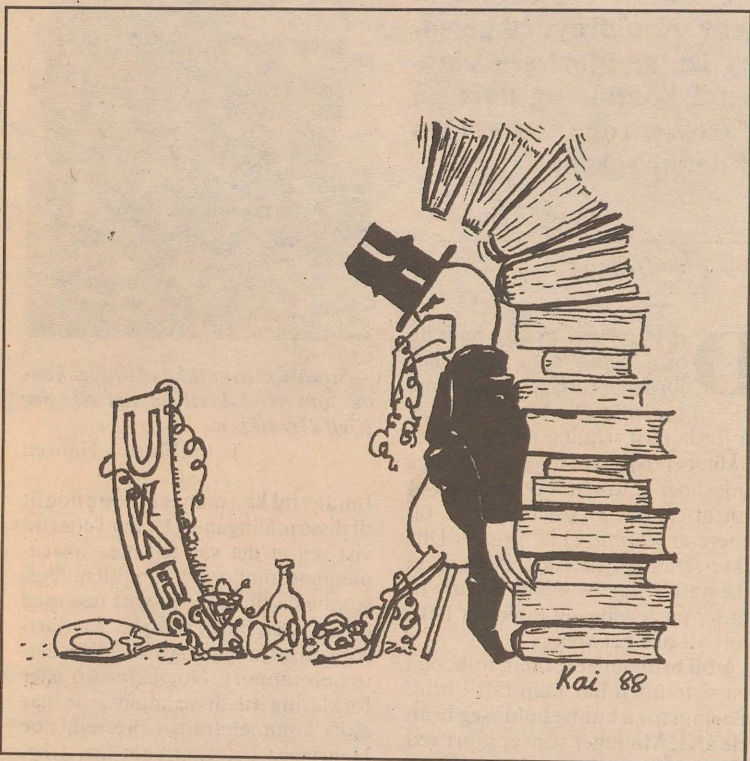
Lundblad Grafisk A.S.
Telefon (083) 86 775
Boks 49 - 9001 TROMSØ

TRYKK:

Bladet «Tromsø»

NESTE DEADLINE: 21. APRIL 1989

Liten uke velter stort semester

Kommentar:

Samskipnaden for studenter

Husleia i Studentsamskipnaden er økt med ytterligere 1%. Det er på grunn av at Hovedallmøtet vedtok å ikke øke depositumet på allerede inngåtte kontrakter. Studentrepresentantene i styret stemte i utgangspunktet for en slik økning.

Unni Sandbukt, som er styreleder og studentrepresentant i Samskipnadsstyret, skrev i siste nummer av Utopia at «mye av årsaken (til dagens husleienivå i Samskipnaden) ligger i studentenes ønske om å holde husleien på et minimum på 70- og 80 tallet.

Ønsker ikke Unni Sandbukt at husleia skal holdes på et minimum i dag?

Vi skal være med å sloss for at studentene skal få mer penger, men så lenge myndighetene ikke gir oss mer penger skal ikke Samskipnaden strø salt i såra våre ved å presse husleia ytterligere i været.

Samskipnadens økonomistyring er kritikkverdig. En bokhandel er gått konkurs. Boligene er blitt for dårlig vedlikeholdt i flere år, og resultatet er utgifter til reparasjon som hadde vært unødvendige hvis

vedlikeholdet hadde blitt mer alvorlig.

Samskipnaden i Tromsø må gjøre jobben sin bedre. Vi som studenter ved Universitetet trenger representanter som sier fra om nettorepresentantene i styret. Våre representanter i styret må for å passe på at studentene slipper å lide for administrasjonsdumheter, ikke for at Vidar skal slippe konflikter med dem.

Marit S

Hva skjer med barnehageaksjoner

Lærestedsutvalget (LSU) til Norsk Studentunion i Tromsø skal lage barnehageaksjon i vår.

Foreløpig er vi igang med å samle tallmateriale om barnehagesituasjonen både i Samskipnaden og i kommunen. Vi har også funnet fram til andre som planlegger aksjoner, og håper å kunne sammar-

beide med dem. Det dreier seg om foreldrene i en av Samskipnadens barnehager. Aksjonen vil sannsynligvis gå av stabelen i siste halvdel av april. Vi vet ikke enda hvordan den vil forløpe. Derfor er det fint hvis dere kan komme til oss med tanker og ideer slik at det kan bli en best mulig aksjon. Vi vil gjerne komme i kontakt med studenter med barn

som ikke har fått barnehage. Dere er det desverre ikke så lett å finne, så vi håper dere kontakt oss enten på telefon 44202 eller et brev til NSU, postboks 67 Tromsø. Dere er også hjertelig velkomne innom kontoret vårt som ligger i UB-kjelleren.

Lærestedsutvalget i T

Sosialtjenesten

Ta kontakt hvis du trenger råd og hjelp ved personlige og sosiale vanskeligheter, eller studieproblemer som ikke er reinte faglige. Du kan også få informasjon av forskjellig art og få vite hvor du kan henvende deg i helse- og sosiale spørsmål m.m.

For norske studenter:

Sosialkonsulent Ann Torunn Olsen
Kl. 0900-1500 alle dager untatt torsdager.

For utenlandske studenter:

Sosialkonsulent Ane-Marie Hektoen
KL. 0900-1500 mandag-tirsdag i uker med ulike uketall
KL. 0900-1500 mandag-tirsdag-onsdag i uker med like uketall.

Ring tlf. 81 012-eller stikk innom for avtale

Stuentsamskipnaden, Roald Amundsens plass 1.

Husk å benytte deg av HELSEFONDET, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, briller og linsler, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se etter i reglementet som er oppslått på tavler rundt om på instituttene.

Jusstudenter viser solidaritet

Jusstudenter, advokater og fakultetslærere over hele landet vil 10. mars gå sammen i en humanitæraksjon til inntekt for Legal Resources Centre, Durban, Sør Afrika.

I følge aksjonskomiteen har aksjonen to hovedformål.

1. Gjøre studenter og jurister mere bevisst hva angår de problemer som er på det rettslige område i Sør-Afrika.
2. Samle inn penger til slike senter som tar seg av offer for apartheid. Det er 5 slike senter i Sør-Afrika.

Legal Resource Center jobber på flere felter i forhold til myndighetene. For det første arbeider de med saker til enkeltpersoner. Senteret gir råd om enkle juridiske spørsmål som: Tvister i arbeidsforhold, krav

på barnebidrag, husproblemer, alderspensjon, o.l. For det andre arbeider de med å finne smutthull i lovverket slik at de kan bruke loven mot styresmaktene. Legal Resource Center oppretter små lokale senter hvor de ansatte lærer bort elementær juss. Kontoret i Durban, som denne aksjonen støtter, har 12 slike underkontor.

Aksjonen, som går over en dag, skal på forskjellige måter informere om og samle inn penger til Legal Resource Centre. Det vil bli et stort lodd-salg, som lodder ut kunstverk gitt av norske kunstnere. Jurister og studenter vil stå på stands i byene hvor aksjonen pågår. Bøssebærere vil samle inn penger rundt om i byen. Tromsbuss har også sagt seg villig til å henge opp reklameplakater på alle

sine busser denne dagen. Som slutning på dagen vil det bli en fest på kvelden 10. mars. Det er adgang for alle studenter lærere ved universitetet. Over det vil i sin helhet tilfalle aksjonskantinesjefen i Samskipnaden, Asbjørn Storåker har lovet at overskuddet de har skal gå til aksjonen.

OPPFØRDRINGEN ER DEKORERT GITT: VIS SOLIDARITET! STØTT AKSJONEN 10. MARS

Frigjorte lokaler

Når det nye undervisningsbygget i medisin som bygges nord for instituttet for matematiske realfag (IL) står klart i 1990-91, vil universitetsbiblioteket (UB) for realfag flytte inn der. Bibliotekene for medisin (IBG) og IMR vil da flytte ut sine lokaler. Det er ennå ikke stemt hva de frigjorte lokalene benyttes til. Planlegging og utvalgsavdelingen ved Universitetet i Tromsø (PLUT) har mottatt ønske om å bruke de 550 kvadratmeterne som blir ledig på IMR til sivilingeniørstudiet. Hvis studenter og andre ønsker om framtidig benyttelse av lokalene, er PLUT interessert i å høre om deres ønsker.

Gielder kun ungdom og studenter

Fortsatt kjenner alt for få til Univers Reiser. Det er dumt. Og dyrt. For vi gir spesialpriser på rute-fly over hele verden. Skaff deg internasjonalt ungdomskort. Eller studentkort. Da blir ferien mye rimeligere.

Ring!

BE OM FERIE-GUIDEN 1989!

Oslo
Telefon:
(02) 45 32 00

Bergen
Telefon:
(05) 32 64 00

UNIVERS
REISER A.S.

Tromsø
Telefon:
(083) 75 820

Ås
Telefon:
(09) 94 11 20

– Livet har ingen fasit

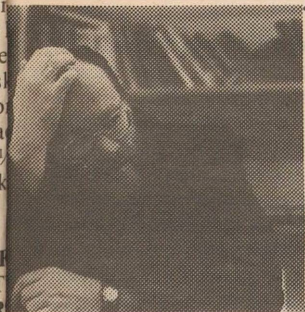
Filosof Anders Lindseth lytter gjerne til dine problemer.

Foto: Oddgeir Sagerup

ofere er som Diogenes, tønner og ber Alexander store om å flytte «... så solen kan skinne på meg.»

et gjør ikke Anders Lindseth. Han har et vanlig kontor på Universitetet i Oslo fylt opp til taket med bøker, og det seg hør og bør en filosof. Han heller ikke høyrøstet når han snakker om sin filosofiske praksis som starter etter påske. Lindseth understreker at han gjør dette på fritid og vil drive sin praksis i sitt hjem. Han forteller at han står klar til å lytte hvis noen vil prate med ham om store og små ting omkring

Anders Lindseth har vært stipendiat i filosofi ved universitetet i Oslo fra august 1987. Her har han også tatt magistergraden. Etter studert i Oslo og ett år i Tromsø ble han til Tyskland med et 5 semesterstipendium, men ble der i 10 år. Han er en kvinne som holdt ham i Oslo, hans kone. Men nå har han ned seg sin familie hit til Tromsø, hans avlepede bodødialekt av at han ikke er så langt hjem fra Tromsø.

Er jeg fin nok på håret nå?, spør han i det fotograferingen drar frem fra et bilde. Han lar seg berolige av forsikringer om at det er litt men ligger bra.

for skal folk komme til deg, det finnes psykologer?

skjellen mellom en konsultasjon hos en filosof og i behandlingssesjonen, Lindseth lener seg ivrig over, er at filosofen ikke har en fast holdning. Terapeuter forventning om at klientene skal løse problem som skal løses. De spørre direkte eller indirekte:

er ditt problem?

Lindseth higger i luften, fingrene rører. – Terapeuter skal forstå ditt problem og anvende sin fagkunns

kap for å stille en diagnose og gi terapi.

Og filosofen...

– Mitt største aktivum er at jeg stiller min tid og faglige bakgrunn til disposisjon. Jeg er ikke behandler og jeg vil ikke hjelpe vedkommende, men møte ham med filosofisk interesse. Jeg er ingen ekspert som skal løse problemene, men en aktiv lytter med filosofisk kunnskap. Lindseth vrir på giftingen, og får et fjernt uttrykk i ansiktet.

Hva...

– I Tyskland kom jeg i kontakt med dr. Gerd Achenbach som har markert seg som filosofisk praktiker. I 1981 begynte han å ta i mot folk som hadde interesse for å diskutere sine livsproblemer med en filosof.

Lindseth har meditasjon som hobby og har vært ACEM-meditasjonslærer siden 1971. – Min bakgrunn innenfor meditasjon gjorde at jeg fikk interesse for filosofisk praksis. Meditasjon er heller ikke terapi.

Hva vil en konsultasjon med deg koste?

– Jeg regner med å ta en pris på et nivå som samsvarer med min utdanning. Prisen er ikke fast, men den kan avtales slik at alle blir tilfreds. Jeg kommer til å ta for hele klokke-timer og ofte vil jeg gi dobbelttimer.

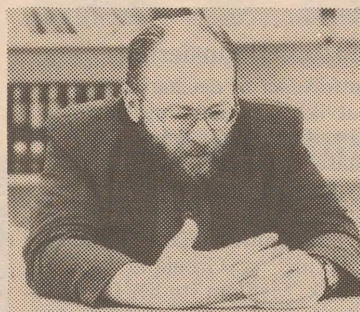
Får man valuta for pengene?

– Jeg legger opp til å ha god tid til å prate. Lindseth lener seg tilbake, knepper jakken og folder hendene over magen. – I terapeutisk praksis har men ofte bare tre kvarter til rådighet, man må komme til saken. For meg er alt min samtalepartner forteller av interesse. Min oppgave er å gripe tak i dette interessante og

styre samtalen inn på det. Det personen forteller er viktige ting å erkjenne ut fra en samtale om personens liv, –kanskje om tilværelsens uutholdelige letthet.

Er vår grå hverdag noe å diskutere?

– Vi gjør oss ofte opp tanker om at vårt eget liv ikke er spennende. Vi er misfornøyde og mener våre problemer er banale og kun egner seg til å skamme seg over. Men de er egentlig ikke mere banale enn romaner eller teaterstykker. Lindseth strekker frem hånden. Det ser ut som om han holder en usynlig hodeskalle og skal til å deklare: «To be or not to be.» –Vi må få perspektiv på vår egen situasjon.

Hva kan filosofen gjøre for verden?

– Dagens samfunn er for spesialisert til å gi et tilfredsstillende bilde av verden som en helhet. Her kan filosofen bidra med sin filosofiske tradisjon. Filosofi er en akademisk disiplin, filosofen vet hva andre har tenkt og hvilke problemer som har opptatt folk gjennom tidene. Lindseth stryker en finger over kinnet, han rynker pannen. – Desverre trenger ikke filosofene lenger å gå ut blandt folk og snakke med dem. Dermed anvender de ikke sine tanker på det konkrete liv disse tan-

kene gjelder, og de unngår å sette sine oppfatninger på prøve i et møte med den levende virkelighet.

Hvem tar du imot?

– Jeg tar i mot alle slags personer. Før vi bestemmer oss for samtaler, vil vi diskutere dette. Personer som trenger terapi, vil jeg nok kunne henvise til behandlingsapparatet. Det er også visse typer problemer som jeg ikke vil ha for mange av, smiler han.

Da Achenbach undersøkte hvilken yrkesgruppe som benyttet seg av hans filosofiske praksis, fant han at den største gruppen var leger. Det skyldes trolig at leger som til vanlig befinner seg på toppen av et behandlingshierarki, kvier seg for å underlegge seg en psykolog.

Har du blitt nedrent av klienter?

– Nei, han rister på hodet, og det er heller ikke meningen. Dette er noe jeg gjør på si. Derfor vil jeg ikke gå aktivt ut og markedsføre mitt tilbud.

– I antikken hadde filosofen en rådgivende stilling; han gav råd til personer som oppsøkte ham. Etterhvert overtok kirken og gav..., Lindseth vifter oppgitt med hendene i luften, ...Beichte. Hva heter det nå på norsk – æh... skriftemål. Kirken gav skriftemål som lettet folks samvittighet, men øket vel ikke deres selvinnsikt så mye. Skriftemål holdt folk på plass, slik at de ikke gikk over streken. Da kirken mistet sin stilling overtok psykologene og med sin terapi.

– Nå er det på tide at filosofene kommer inn på banen igjen. Lindseth slår i luften. – Som filosof mener jeg at problemer skal erkjennes

og ikke primært behandles bort, som noe man ikke skulle ha hatt. Problemer er ikke bare et problem, men også det som gjør livet interessant.

Hva er en filosof i dag?

– I dag er en filosof en universitetsansatt, med forskjellige oppgaver innen de akademiske verden, som f.eks. innen filosofihistorie, vitenskapsteori og med ulike fags etiske problemer.

Har du selv tatt timer hos filosof?

– Ja, hos dr. Achenbach. Jeg pratet selvfølgelig mest om meg selv. Lindseth ler. – Det som overrasket meg, og vel de fleste andre som går i filosofisk praksis, var filosofens interesse for det jeg sa. Forventningsmønsteret man kan ha fra terapeutiske konsultasjoner, blir ikke innfridd. Man blir tatt på alvor som person, ikke som et interessant tilfelle. Det man sier er viktig.

Hva er meningen med livet? Filosofen ler hjertelig og tenker seg om.

– Folk har ofte to forestillinger om filosofisk praksis. Det ene er at filosofer ofte gir råd ut fra filosofiske og etiske teorier. Det andre er at man diskuterer meningen med livet. I filosofisk praksis vil man ikke diskutere generelle problemer, men konkrete ting som folk opplever som besværlig i sitt liv.

Noen forteller oss jo hva livet er...

– Livet har ingen fasit, men mange lever som om det hadde fasit. Religionen kan noen ganger virke slik, den gir alle svarene, så lenge man lever i den rette tro. Den gjør livet til noe gloriøst. Terapi utgir seg også for å være en fasit, man påstår at man har løsninger til livet.

– Det som er fasinerende er at livet ikke er gitt på forhånd. Det er ingen helt rett måte å leve livet på. Et rikt liv gir erkjennelse av livets mangfold av forviklinger.

– Filosofens mål er tankens egen bevegelse. □

Det går i dag 176 utenlandske studenter på Universitetet i Tromsø. Utopia startet i forrige nummer en serie som skal se på Deres situasjon ved Universitetet i Tromsø. I dag bringer vi den andre reportasjen. Den omtaler den største gruppa utenlandske studenter, nemlig de fra Norden. Det går i dag 20 svensker, 26 dansker, 13 finlendere, 33 islen- dere, 3 fra Færøyene og 2 fra Grønland på Universitetet.

—Det går i dag 97 nordiske studenter på Universitetet. Vi har snakket med dem om deres hovedinntrykk av studiesituasjonen i Tromsø. Men de kunne godt tenke seg et innførskurs om historie, dialekter og kultur hadde vært spennende.

—Eksotisk å bo langt

IRMELI :

—Er det noe dere ikke har peiling på her i Norge, så er det badstu! De er ikke varme nok. Dessuten er de for lyse og minner mer om en operasjonssal enn ei badstu! Ei badstu skal være dunkel, varm og trivelig.

Dette lille hjertesukket kommer fra lingvistikkstudenten Irmeli Oravuta. Og når det er snakk om badstu er det ikke vanskelig å skjønne at Irmeli kommer fra Finland.

Hjemlengselen gått over

Forskjellig «badstukultur» er ikke den eneste forskjellen mellom Norge og Finland. Men Irmeli har vært her så lenge at hun har vent seg til de tingene som var et kultursjokk da hun kom hit.

Irmeli har bodd i Tromsø i snart 11 år. Det er lang tid, og den første perioden med hjemlengselen og sammenligninger er derfor et tilbake- lagt stadie. De 3-4 første åra var de verste med hensyn til hjemlengsel. Etter hvert ble det bedre, forteller hun.

Tromsø var tilfeldig

Hvorfor kom du hit?

—Det var tilfeldig at det ble Tromsø. Jeg søkte både til Sverige og Norge. Jeg ville ikke dra til Sverige fordi det er mange finlendere der, og de blir møtt med mange fordommer. Dessuten kommer jeg fra Nord-Finland, og det blir ikke så langt hjem. Faktisk er jeg like langt hjemmefra nå som om jeg hadde dratt til det nærmeste finske universitetet.

Lukka utdanningsystem i Finland

Irmeli er ikke noen stor tilhenger av det finske utdannings- systemet,

forteller hun. I Finland er alle studiene på universitetet lukka. Selv om en har gode nok karakterer fra videregående skole, må en allikevel gjennom en opptaksprøve som går over flere dager. Kommer en gjennom dette nåløyet, kan en så begynne å studere.

—Det er et veldig autoritært system ved universitetene i Finland. Der ville det for eksempel vært helt utenkelig for en foreleser å bli med studentene i kantina i pausen slik en gjør her.

—Jeg synes valgmulighetene er for få i Finland. Du må bestemme deg for fagområde når du søker, og for selve faget i begynnelsen av studiet. I Finland snakker vi derfor om «utdanningsrør», det vil si at en går gjennom et ferdiglagt system og gjerne ender opp som forsker eller lærer.

Stor overgang

—Det er mange ting som er forskjellig mellom Finland og Norge. Jeg synes finnene er mer nøkterne enn nordmennene. Nordmenn er veldig moralske. De skal liksom passe på alt og alle, noe som naturligvis kan slå tilbake på dem. Samtidig opplever jeg det norske samfunn som mer demokratisk. Om folk her er misfornøyd sier de ifra. De går til avisa, lager interessegrupper, eller lignende. Det synes jeg er bra. I Finland finner folk seg i alt mulig.

—Det er lett å komme i kontakt med

—Da jeg kom hit var det ikke noe organisert norskkurs, men jeg fikk norskopplæring på Universitetet. Jeg kunne litt svensk fra før, så jeg hadde en relativt lett overgang på grunn av det.

folk her i Nord-Norge. Men det tok meg 5-6 år å bli fortrolig med naturen her. Jeg syntes fjellene og havet kom for nært.

Nå kan ikke Irmeli tenke seg å dra tilbake til Finland. En av grunnene er at hun er gift, har to barn og dermed slått seg til ro i Tromsø. Irmeli forteller at hun prøver å få ungene sine til å bli tospråklige.

—Ellers har vi mye kontakt over grensa. Vi har ei norsk-finsk forening for finlendere her i byen.

Har du noen kontakt med Foreign Student Union (FSU)?

—Nei, jeg har ikke hatt noen særlig kontakt med de. Men jeg har inntrykk av at foreninga er åpen for nordiske studenter også.

—Da jeg kom hit var det ikke noe organisert norskkurs, men jeg fikk noe norskopplæring på Universitetet. Jeg kunne litt svensk fra før, så jeg hadde en relativt lett overgang på grunn av det.

Irmeli studerer lingvistikk på hovedfagsnivå. Hun har mellomfag i finsk, og grunnfag i EDB. Dette grunnfaget har hun fra Finland, på distanseundervisning. Framtidsplanene er å få en jobb på universitetet. Det er ikke så lett å få andre jobber med et hovedfag i lingvistikk.

For tiden ligger imidlertid hovedfagsoppgaven og hviler seg. Dette til fordel for et NAVF (Norges Allmennvitenskapelige Forskningsråd)- stipend. Prosjektet skal være ferdig om et år. Deretter er det full konsentrasjon om hovedoppgaven som Irmeli regner å bli ferdig med i løpet av neste år.

Tekst: Britt Bakkehaug
Foto: Asle Rønning

JANE :

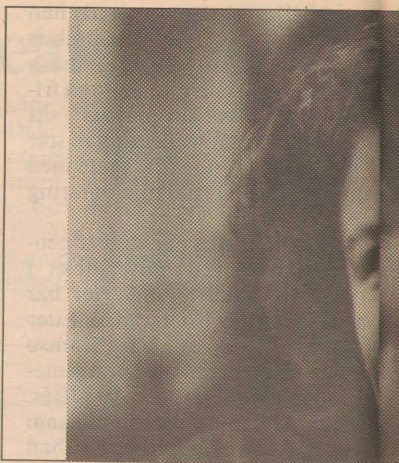
—Jeg blir like overraska over om morgenen, sier Jane Rasmussen. Jane har vært i Tromsø siden forrige nummer om dansker i Norge, da hun var i København. Jane er i Tromsø som en i oppgave om Hamsun, men oppregner med å skrive hovedfag.

Interessert i norsk litteratur

—Norsk litteratur har alltid interessert meg, forteller Jane. Spesielt interesserer jeg meg for den kultur- radikale tradisjonen som står veldig sterkt i Norge i forhold til Danmark. Av norske kvinnelige forfattere synes jeg Marie Osmundsen og Herbjørg Wassmo er spennende.

Kvinnelitteratur og identitet

—Litteratur har med identitet og virkelighetsoppfatning å gjøre. 90 prosent av det jeg har lest, og av det som er anerkjent som god litteratur, er litteratur skrevet av menn.

—Språket har aldri vært noe problem tidligere. Man lærer mange dialekter som er vanskelig å ta.

STEEN :

—Kona mi var litt i tvil om hun hadde lyst til å bli med hit. Hun var ikke helt overbevist om at det overhodet var mulig å bo her. Da vi ankom Tromsø fikk hun seg litt av en overraskelse; Hun hadde ingen anelse om at det var så sivilisert her!!!

Det er Steen Lyng som sier dette. Han kommer fra Godthåb på Grønland. Etter 3 år i Danmark og 1 år på Grønland, kom han til Tromsø høsten 1984. Etter forberedende tok han fatt på fiskerifagsstudiet. Steen planlegger å avslutte studiene rundt jule- tider i år.

Vanlig å dra utenlands

For grønlendere er det svært vanlig å dra utenlands. Faktisk må alle som ønsker å studere på høyere nivå dra ut av landet. Det finnes nemlig ingen universitet eller høyskoler på Grønland. En del drar til Canada, eller land i Europa. Men de aller fleste drar til Danmark. Steen forteller at det for tida bare er 2 studenter fra Grønland på Universitetet i Tromsø.

—Sjøl om de fleste kommer tilbake til Grønland igjen, er det et problem at en del blir i utlandet,

forteller Steen. En kan kanskje sammenligne dette med forholdet mellom Nord- og Sør-Norge.

Fiskerifag er bra

Hvorfor flytta du hit?

—Da jeg flytta hit var fiskerifag i Tromsø eneste sted i Norden hvor en kunne studere på universitetsnivå. Det var stor interesse for å reise til Norge før. Imidlertid har de nå fått samme utdanning flere steder i Norden, blant anna på Island.

—Jeg synes det er bra at studiet ligger i Tromsø, så nært ressursene. Miljøet blant oss som studerer fiskerifag er veldig bra.

—For å holde kontakten med «grasrøta» er vi en gjeng på 5-10 fiskerifagsstudenter som har tatt oss jobb i en lossegjeng på kaia. Det er gøy å ha kontakt med miljøet.

—Jeg liker meg godt her i Tromsø. Det er en veldig spesiell by. Mye

av grunnen til det er den praktfulle naturen her! Det er også viktig for meg at jeg kan ha familien min her. Jeg har kone og to barn.

God studiefinansiering

Steen forteller at det har skjedd ei stor utvikling i utdanningsystemet på Grønland. Selv måtte han gå gymnas i Danmark fordi det ikke var gymnas på Grønland da. Nå har de fått gymnas.

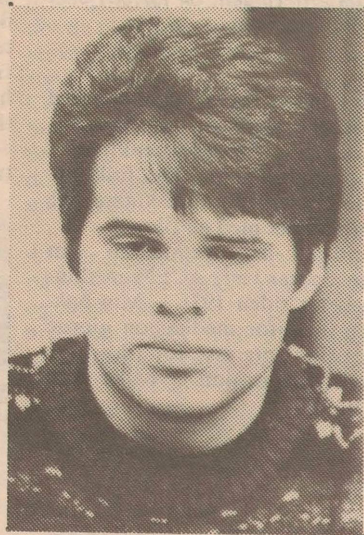
—Vi har omtrent like god studiefinansiering på Grønland som i Danmark. Men om studiet finnes i Danmark, får du ikke støtte til å studere andre steder. Ideen er at penge- ne skal gå tilbake dit de kom fra.

Fikk du norskopplæring da du kom hit?

—Nei, det fikk jeg ikke. Etter tre år i Danmark hadde jeg et godt språklig grunnlag. I løpet av det første halve året forsto folk her hva jeg sa! Men det hadde vært bra med et kurs i norsk tilrettelagt for nordiske studenter.

Skal du dra tilbake?

—Ja, så snart jeg blir ferdig drar vi. Det finnes ingen oppdrettsan-

Etter tre år i Danmark hadde jeg et godt språklig grunnlag. I løpet av det første halve året forsto folk hva jeg sa!

legg på Grønland, men hjemmestyrer har planer om å begynne med roye-oppdrett. Jeg kunne tenke meg å jobbe med noe sånt. Ihvertfall regner jeg med å det skal bli greit å få jobb. Det er stor mangel på høyt utdanna folk hjemme.

svarer Jane på spørsmål om hvorfor hun er opptatt av forholdet mellom kjønn og litteratur.

Mye av undervisninga i litteratur er sentrert om spesifikt mannlige konflikter i litteratur. Jeg kunne tenke meg å sette meg å sette meg ned og lete etter det spesifikt kvinnelige i litteratur skrevet av kvinner.

Jane forteller at undervisningstilbudet på dette området er dårlig i København.

—Av studentene er 60 prosent kvinner, men bare 10-15 prosent er ansatte på universitetene. Det fungerer tradisjonsbekreftende og gjør at tilbudet på kvinneforskning blir dårlig. I København har Universitetet i Tromsø et relativt godt rykte på forskning omkring kvinnelitteratur. Det var en av grunnene til at jeg ville ta et semester her.

Stipend og gruppeundervisning

—Det danske systemet for universitetsutdanning er ganske forskjellig fra det norske. I stedet for grunnfag, hovedfag og mellomfag har vi 2 års grunnutdannelse som sammen med 2 tilleggsår utgjør et hovedfag.

Studiefinansieringa er ikke mindre forskjellig. I høst skjedde det en ytterligere forbedring, sammenlignet med Norge. Danske studenter får utbetalt et stipend som noenlunde er stort nok til å leve av. Det er på

av dem. I disse artikler er ikke noe stort forhold. Orientering om

nord

er gang jeg drar fra gardinene dansk student ved Universitetet. etter ihvertfall en av forestillingsjansjonen av norsk natur. fagsstudiet i nordisk litteratur nettopp ferdig med en mindre opptatt av kvinnelitteratur, og på det temaet.

ca. 36.000 kroner, med mulighet for studielån i tillegg. Mange jobber likevel deltid, særlig de som velger å bo i leilighet. Innslaget av utenlandske studenter er stort, både fra EF og resten av verden. Danske ungdommer får automatisk arbeidstillatelse i andre EF-land, noe som gjør det lettere å studere i utlandet.

Jeg er vant til gruppeundervisning. I Danmark er det en bevisst politikk å dele studentene opp i klasser på kanskje 20. Disse gruppene har fast forelesere. Du får kanskje 3-4 forelesere å forholde deg til, noe som gjør at det blir en fin kontakt mellom lærer og elev. Man

ommerkurs i norsk på Universitet i Oslo folk fra hele landet. Men tonefall og slikt

ønsker å dra inn elevene i diskusjoner omkring undervisninga.

Hoppet over kulturfronten

Vi ba Jane fortelle litt om overgangen fra København til Tromsø:

Jeg tror at den største forskjellen ligger i overgangen fra en storby til en mindre by, og ikke så mye i forskjellen mellom Danmark og Norge. Jeg er vant med å bo midt i hjertet av København, like ved den mest trafikkerte veien. Den første dagen jeg kom til Tromsø var jeg fullstendig fortumla over stillheten.

En av grunnene til at jeg valgte Tromsø er at jeg ville hoppe over den kulturfronten Oslo alltid er for utlendinger som kommer til Norge. Og det eksotiske med å bo så langt nord telte selsagt også med.

Nå bor Jane i studentbolig på Storrelva. —Jeg er vilt entusiastisk over naturen, og er like overraska hver morgen når jeg trekker fra gardina. Jeg kan ikke tro at fjellene virkelig er der, sier hun, og nevner i samme åndedrag at hun hardtrener på ski og skal på langtur i påsken.

Jeg møter en utrolig åpenhet her oppe. Jeg har følt Tromsø som en vennlig by, og har fort blitt integrert.

Men en ting er merkelig: alkoholkulturen. 35 minutter for å vente på en flaske rødvin lørdag formiddag! Helt absurd avslutter Jane, hvilket ikke er overraskende ord fra en danske!

Slik endte en demonstrasjon mot arrestasjoner av studenter ved Bir Zeit universitetet på Vestbredden høsten -87.

Terror på Vestbredden

— **Legg press på den norske regjering til å anerkjenne staten Palestina. Arbeid for boikott av Israel og spre informasjon om forholdene på Vestbredden. Dette er budskapet til den palestinske studenten, Said Sabri, fra Nablus på den israelsk okkuperte Vestbredden. Helga 25 og 26 februar besøkte han Tromsø på invitasjon fra Palestina-komiteen. På et åpent møte på Ungdommens hus informerte Sabri om det palestinske opprøret, Intifadaen, som nå har vart i 14 mnd.**

I løpet av denne tiden er
* 570 palestinere drept (derav 90 studenter)
* 30 000 palestinere skadd
* 25 000 arestert, derav 4500 studenter, de fleste uten rettsak og dom
* 700 boliger ødelagt. Dette er Israels reaksjonsmåte der familiemedlemmer er anklaget for å være aktive i Intifadaen.
* 800 000 studenter utestengt fra Universitet og skoler

førstehjelp. Hovedvekten legges på behandling av skuddsår og skader som følge av angrep med tåregass.

Portforbud og utbytting

Intifadaen blir organisert via en ledelse som hver 14. dag deler ut løpesedler med et «program». Hovedmåtene er demonstrasjoner og generalstreiker. Likeledes oppfordres man til ikke å betale skatt til is

raelske myndigheter da alt palestinere ser igjen av pengene er den israelske krigsmaskinen. Israelske myndigheter svarer med portforbud —folk kan ikke gå ut og inn av leirene og byene. Dette er fatalt for de med arbeid utenfor. Slike portforbud kan vare i dagevis. Når israelerne ikke får skatt tar de utstyr fra hjemmene deres.

Intifadaens ledere oppfordrer også til boikott av israelske varer. Istedet satser man på handel med palestinske produkter. Israel tjener ca 10 milliarder kroner på palestinere årlig, noe som ikke minst skyldes at mange palestinere jobber ved israelske bedrifter for 40-50 % av israelsk lønn. Når palestinere aksjonerer svares det med ytterligere økonomiske sanksjoner. En finurlig variant er å påby spesielle skilt på palestinerne biler. Å få skifte til de nye skiltene koster tusenvis av kroner. Likeledes endret israelerne identitetskortene som palestinere er

pliktige til å bære på seg. Palestinerne måtte betale de nye. Palestinerne har som mål å kvitte seg med Id-kortene i løpet av Intifadaen.

Under Intifadaen organiseres det palestinske samfunnet i fellesskap av Intifadaens ledelse og «popular committees», som er en liten gruppe folkevalgte på hvert sted.

Israelsk opposisjon

Palestinere har fått adskillig internasjonal støtte i løpet av Intifadaen. Også israelske organisasjoner og venstresiden i den israelske regjeringen taler nå palestinernes sak. Israelske politikere har allerede «sneket» seg til å møte PLO-representanter i utlandet. Jøder i USA, som alltid har vært Israels solide støttespillere, har begynt å vise sin misnøye med den israelske politikken. Rundt 90 land har til nå anerkjent den palestinske staten.

Said Sabri har selv vært arrestert opptil flere ganger bare i løpet av det siste året. Ved en anledning satt han fengslet et halvt år uten rettsak og dom, eller «administrativ forvaring» som israelerne kaller det. Dette er en av flere reaksjonsformer israelske myndigheter har gjort utstrakt bruk av siden okkupasjonen av Vestbredden og Gaza i 1967. Det er Israellernes harde metoder for å holde palestinere nede som har ledet frem mot Intifadaen.

Studenter sentrale

Said Sabra sitter i styret for den nasjonale palestinske studentunionen, et koordineringsorgan for de seks palestinske universitetene. Han og ca. 800 000 andre ungdommer ble uten utdannings tilbud da universiteter, høyskoler og grunnskolen ble stengt av israelske myndigheter.

Ifølge Sabra er det ikke tilfeldig at såpass mange studenter blandt de drepte, sårede, arresterte og deporterte. Studentene utgjør en samlet gruppe som er opptatt av nasjonal bevissthet. Derfor er de en trussel for israelske myndigheter som frykter palestinsk organisering og politisk virksomhet. Det er f.eks forbudt å danne studentunioner. De aller fleste som arbeidet med studentpolitikk før Intifadaen har blitt arrestert.

Ulovlig utdanning

Til tross for stengte universiteter og skoler har studenter og lærere organisert seg og fått til studier hjemme. Mange har tatt eksamen hjemme i løpet av året, mens en rekke andre er blitt arrestert for ulovlig utdanning!! For å bote på den kritiske situasjonen med så mange skadde organiseres det også opplæring i

Studenter ved Bir Zeit universitetet markerer høsten -89 at universitetet åpner igjen etter 4 mnd. lukking. Nå er Bir Zeit og de 5 andre Palistinske universitetene stengt på 15. måneden.

Torturerer fanger

De israelske myndighetene benytter en rekke ekstreme metoder for å hindre palestinernes kamp for likeverd og selvstendighet. Politisk aktivitet er forbudt. Det er ikke tillatt å danne fagforeninger, studentforeninger, kvinneforeninger.

De palestinske avisene blir strengt sensurert. Det er vanlig med deportasjoner av folk som israelerne mistenker for å være politisk aktive på en eller annen måte.

Palestinere kan holdes fengslet i flere måneder av gangen uten lov og dom. Israelerne kaller dette «Administrativ forvaring». Palestinerne kaller det brudd på elementære menneskerettigheter.

Israelernes fremferd på de okkuperte områdene har fått FN til å komme med uttallige resolusjoner mot Israels politikk. FN har også definert sionis

me som rasistisk.

Det sitter tusenvis av politiske fanger, også barn, i israelske fengsler. Under Intifadaen er antallet politiske fanger så stort at fengselskapasiteten er sprengt. Derfor har Israelerne opprettet provisoriske leire. En slik er Ansar 3 i Negev-ørkenen, hvor over 3000 palestinere, halvparten ungdommer, er i «forvaring». Forholdene i denne leiren er beryktet. Tortur er vanlig. Vannet i ørkenleiren stenges av i mange timer eller dager av gangen. Fanger må stå i solen uten dekke og til tider bindes palestinere i sammenkrøllet stilling og må sitte slik i flere timer. Familiene nektes å besøke fangene og det er ikke bestandig advokater får besøke klientene. Enkelte jødiske organisasjoner har protestert mot forholdene i leiren. Også i Norge har det pågått en underskriftskampanje for stenging av Ansar 3-leiren.

Palestinernes krav

Under sitt besøk i Tromsø la Said Sabri frem de kravene palestinere har reist overfor Israel:

*Israelske militærtropper må ut av Vestbredden og Gaza.

*FN-styrker må engasjeres i området i en kortere periode.

*Alle politiske fanger skal løslates. *Øst-Jerusalem skal være hovedstad i Palestina.

*Alle utdanningsinstitusjoner skal åpnes.

*Alle deporterte skal få vende tilbake, både de som ble deportert under og før Intifadaen.

*Flyktningene skal ha rett til å vende tilbake til landet sitt.

*Israel må delta i en internasjonal fredskonferanse der også PLO er representert.

Han søkki for en revy

Igjen har studentene klart det. I løpet av elleve dager har nesten 2000 mennesker latt seg more av en dyktig revy-gjeng. Det har blitt en revy med bølgedaler, men dalene var aldri dypere enn godkjent. De fleste toppene stod Finn Arve Sørbøe for.

Kai Friis

Revygjengen har gjort en god jobb og laget en revy som danner ut NRKs lørdagstilbud, selv om NRK har et budsjett studentrevyen ikke en gang kan drømme om.

Jeg kom meg hele veien, visse steder hjertelig. Revy er et lagarbeid, men stjernen i ensemblet var Finn Arve Sørbøe.

Folk synes alltid det er morsomt når menn kler seg ut som damer, det er noe latterlig med «damer» med hår på leggene og stemmen i fistel. Finn Arve har hår på leggene og når han i «fordomsfru» får en god tekst, sitter det. Jeg lo.

Tøffe tromsøguta har Finn Arve god kjennskap til, og hans karrierering av en «typisk» tromsøværing er fantastisk. Denne gangen har han byttet ut bilen med et badekar med spill og tåkelys (?). Finn Arve har total kontroll (gi labb, dekk). Jeg

håper at hans «tromsøgut» vil leve videre med ham.

En revy skal selvfølgelig ha sang. Selv uten noen sangstemme å skytte av, gjorde Finn Arve revyens beste sangnummer. Sammen med Truls Heitmann hadde de en strålende nidvise på bergensere. Den gikk ikke «rett vest».

En av revyens bølgedaler var de seriøse sangnumrene. Det var ingen med god nok sangstemme som klarte å fremføre et slikt krevende materiale. Melodiene og tekstene var gode, men aktørene sviktet. «Gode råd» var best, den ble i hvertfall ikke fremført falskt. Gi meg «Nord og Opp»!

En av revyens geniale innslag var et dansnummer. Stepping i en

dokø. Bare ideen er god, og gjennomføringen var ikke dårligere. Jeg tisset nesten på meg -- gratulerer Tove Mack.

Best når det gjelder Nord-Norge.

De gangene revyen befant seg på bølgetoppene og skumsprøyten stod, hadde det noe med Nord-Norge å gjøre. Da de begynte å harselere med rikspolitikerne sank tempoet betraktelig, og poengene ble dårligere. Alle har vi sett karikaturer av Gro og Bondevik på TV, men hvor mange har hørt en parodi av Bjørn Henriksen med Easyfish på niti-men?

De som har stått bak revyen har

gjort jobben sin. Melodiene og tekstene var gode, selv om det var noen poeng som var bløte og forutsigbare.

Det må være ille å være revymusiker. Når du gjør en god jobb, blir du ikke lagt merke til. Men spiller du falskt... Jeg la ikke merke til revyorkesteret, unntatt da de brifet seg i «The Chicken». Lyd og lys satt som det skulle.

Hovedinstruktør Kristian Fr. Fjenschow, revysjef og kapellmester Rune Teigen, instruktør Ørjan Haugli og koreograf Tove Mack har allerede fått blomster.

Dra til sjøs med Ompagniet

Foto: Asle Rønning

Mitt skip er lastet med...

Tove Klæboe Nilsen, Britt Bakkehaug og Asle Rønning

En av UKA-89's høydepunkter var uten tvil fergeturen. I en båt spekka med mye folk, drikkevarer og godt humør, tøffa vi rundt øya. Folk lot seg ikke avskrekke av vind og glatt dekk på båten; en måtte jo nyte utsikten og forsikre seg om at kapteinen ikke traff noen bruer!!

De fleste holdt seg imidlertid under dekk. Om det var for å holde varmen, eller for ikke å komme altfor langt unna ølutsalget skal være usagt. Ihvertfall var stemninga på topp inne, og Ompagniet bidro til å holde tempoet oppe. Hva de spilte, var det vel knapt noen som fikk med seg, men hva gjør vel det? Hovedsaken var at vi hadde musikk!

Da vi var kommet vel under Sandnessundbrua, dro noen ivrige sjofarere opp fiskestanga. Til vår store

forbauselse hadde de fiskelykken med seg; to torsker ble hardt og brutalt rykka ut av sin vante tilværelse.

Vi nærma oss landjorda igjen, etter 2 timers båttur. Med stor møyte kom vi oss på land; landingen var bratt og glatt, og alle var kanskje ikke like stø. --Beviset finnes på video! Turen burde ha tilfredsstillt studentenes utferdstrang, ihvertfall til neste UKE...

Sametinget - på tide

Studentuka-89 arrangerte paneldebatt om Sametinget på Studenthuset forleden. Foranledningen til det hele er Stortingets vedtak om sameloven. Ganske mange -- flesteparten samer -- var kommet for å høre på. Paneldeltakerne var Alf Isak Keskitalo (Høyre), Kjell Skog (Arbeiderpartiet), Nils Jernsletten (Tromsø Samers Forening) og Else Grete Broderstad (Norske Samers Riksforbund, NSR). Det man hadde forskjellige synspunkter på, var da også partienes rolle i forhold til sameorganisasjonenes rolle ved Sametinget.

Tove Kleboe Nilsen

Grunnen til at panelet besto av representanter for både politiske partier og samiske organisasjoner, er at alle disse kan, og sannsynligvis vil, stille lister i samevalgekretsene.

Nils Jernsletten poengterte at han så fram til at både sameorganisasjonene og samerepresentantene fra de politiske partiene kunne møtes i Sametinget. Når det gjaldt partiene; ikke for at de skulle styre på norsk vis, men for at også de skulle fremme samenes interesser på samenes premisser.

Sametinget skal etableres til høsten, etter at det norske Storting vedtok den såkalte sameloven i 1987, og deri opprettelsen av et sameting. Valget til Sametinget skjer samtidig med valget til Stortinget, og de som har stemmerett til Sametinget, har også stemmerett ved Stortingsvalget.

Panelet var enig i at opprettelsen av Sametinget ikke kom for tidlig. Alf Isak Keskitalo trakk sammenligninger med Finland, som lenge har hatt sitt sameparlament. Kjell Skog mente at denne bevisstgjøring i forbindelse med Sametinget kommer altfor seint, men uttrykte håp om at nettopp Sametinget kunne bote på det.

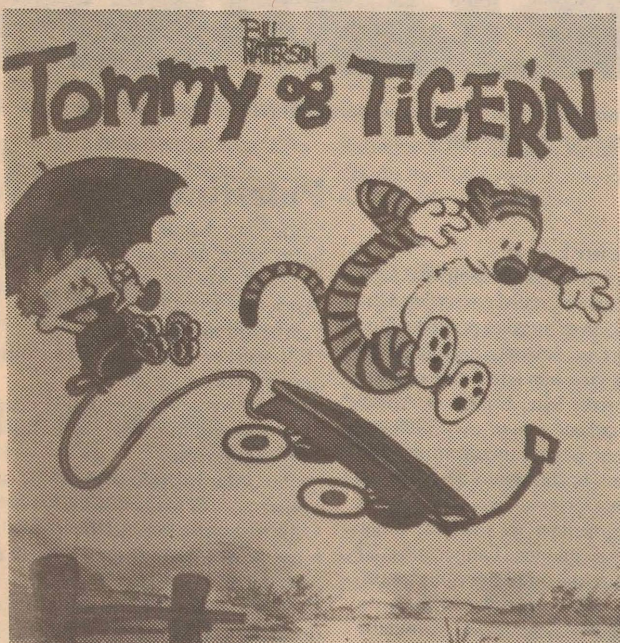
Samenes Landsforbund, som ikke var tilstede på møtet, har gått imot opprettelsen av Sametinget. De andre samiske organisasjonene og politiske partiene sto samlet mot et slikt synspunkt. De poengterte sterkt at sjøl om de kan være uenige seg imellom i saker, trenger samene Sametinget. Det norske Storting har vist samene den tilliten, og alle var enige om at hovedsaken nå er å jobbe for at de fleste samer skal registrere seg i samemanntallet, og stemme på valgdagen. Hvem sin liste man stemmer på -- et parti eller en samisk organisasjon eller andre -- får være underordnet.

Det ble altså ikke den helt store debatten, men det tyder bare på at alle representantene virkelig ser fram til etableringen av Sametinget. Det betyr for dem en formell anerkjennelse av samenes rettigheter, deres språk og kultur. Det betyr også at spørsmål som angår samer blir behandlet i deres eget forum, på deres egne premisser -- og ikke på den norske stats premisser. Riktignok er Sametinget i utgangspunktet bare tillagt rådgivende myndighet (direkte overfor Stortinget), men muligheten er tilstede for at det skal få avgjørelsesmyndighet på flere områder.

Else Grete Broderstad, nestleder i Norske Samers Riksforbund, var opptatt av at NSR, og hele Sametinget, var avhengig av positiv informasjon i massemedia, og at saklig informasjon når ut. Hun kritiserte også de samme media for å ikke ha skjettet sin oppgave bra nok.

Nils Jernsletten, som også representerte NSR gjennom Tromsø Sameforening, mente at man må gi Sametinget tid, og se det som skjer som en prosess. Derfor er det ikke riktig å kritisere Sametinget nå, slik deler av pressen har gjort ved bl.a. å påstå at få har meldt seg inn i manntallet. For som han sa -- «opprettelsen av Sametinget er som et øyeblikk i samenes tusenårige historie».

Genialt tegneseriepar

Kai Friis

Har du fått en ny bok om Tommy og Tigeren?!, Sten stormer inn i redaksjonen. -- Den må jeg lese. Han

rosker boken til seg og slenger seg ned i en stol med matpakken.

Hei! Jeg holder på å anmelde boken, prøvde jeg meg. Det... Hysj, ikke forstyrre jeg leser. Så

revner ansiktet hans i et flir og brødsmulene spruter ut i luften.

Ikke gris til boken min, sier jeg og gir opp å skrive. Jeg kommer ikke til å klare å konsentrere meg før han er ferdig med å lese.

Bill Watterson har skapt en av verdens beste humoristiske tegneserier med «Tommy og Tiger'n». Denne serien om de to viltre krabatene har gått sin seiersgang over hele verden. For alle andre er Tiger'n bare en tøydukke, men slett ikke for Tommy. Når de to er alene forvandler Tiger'n seg til en spill levende og aktiv lekekamerat. De har det kjempemorro, men for sine omgivelser blir de ofte anstrengende.

Tommys fantasi er grenseløs og overrasker både foreldre og lærere. Leseren blir sittende overrumplet tilbake. Bill Watterson må ha et godt kjennskap til barns fantasi og deres måte å tenke på. Tommys logikk er helt fantastisk. Jeg mistenker Bill Watterson for å jobbe i barnehage og ha trillinger i seks års alderen.

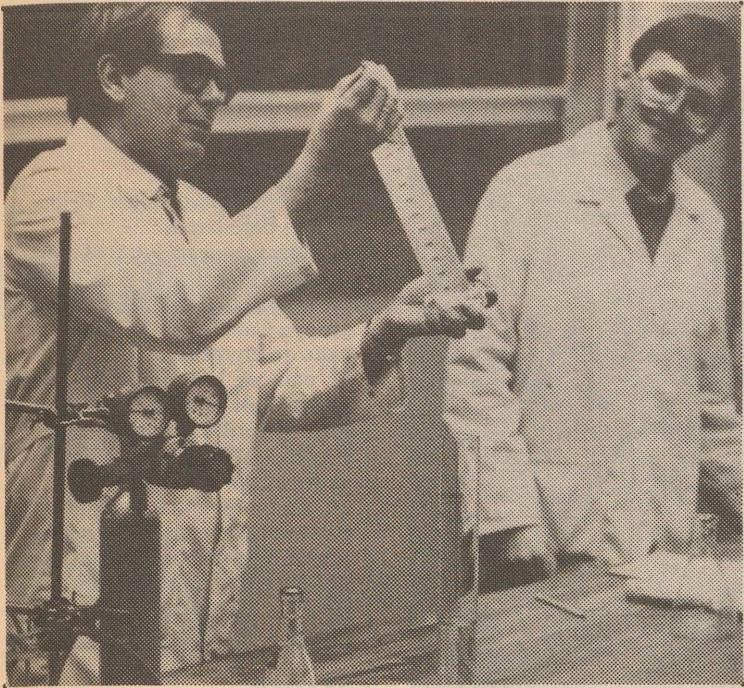
For de som har kjøpt det albumet som semic har utgitt, kan jeg berolige dem med at denne boken har mange nye striper å tilby. Rundt tre

fjerdedeler av boken er ikke med i Semic sitt album, så det er ikke bortkastet å kjøpe boken selv om du har albumet.

I boken finnes det ikke farger (heldigvis), og Bill Watterson får lov til å boltre seg i herlige svart-hvite tusjstreker. Han klarer å gi sine personer en fantastisk gimikk med noen få streker. Hvis du i tillegg gir personene noe morsomt å si med en seks årings logikk, så har du Tommy og Tiger'n.

Desverre er ikke denne boken med Tommy og Tiger'n til salgs i landets kiosker og butikker, men må bestilles fra Bladkompaniet. Det er synd, for en slik bok burde være lett tilgjengelig. Prisen kan virke høy for tegneserie uten farger, men du får mye humor for pengene.

Tommy og Tiger'n av Bill Watterson Bladkompaniet pris 98 kr. 127 sider.

The bigbang: Leiv K. Sydnes og John Sigvard Svendsen sekunder før «Take off»

Foto: Oddgeir Sagerup

Knallforelesning!

En av de populærvitenskapelige forelesningene under UKA gikk under tittelen «Smell, bang og lukt» – og vi ble ikke snytt for noen av delene! Kjemiseksjonen på IMR hadde forberedt seg godt, og Leiv K. Sydnes og John Sigurd Svendsen kjørte det reneste showet for et fullsatt auditorium.

Tove Klæboe Nilsen

Det var ingen vanlig kjedelig/trøttende/dyptpøyende/teoretisk (stryk det som passer?) forelesning, slik vi opplever dem vanligvis; her kom «happeningene» på løpende bånd.

Startskuddet gikk, og Sydnes åpnet med å mikse til nasjonalfargene på måleglass. Kanskje han syntes det var best å søke høyere beskyttelse på denne måten først? Alle aksjo-

ner med respekt for seg selv har jo en høyere beskytter...

John Sigurd Svendsen viste oss noe av det han mente var veldig interessant innenfor kjemien, og som angivelig hadde forfulgt ham lenge: polymerer. Disse stoffene der molekylene er bygd opp av mange like enheter, kan brukes til så mangt. Vi fikk en demonstrasjon på hvordan man kan få bakelitt (hardplast) av å blande to blanke væsker som er polymer. Svendsen forsøkte seg også på å lage nylon, men* det ble

dessverre ikke nok snøre til å dra på fisketur med.

Sydnes ville bevise for oss at det er mere karbondioksid — som er et avfallsstoff — i seltsen vi drikker, enn i lufta vi puster ut. Karbondioksiden i pusten hans blakket blankt vann slik at det ble grått. Seltsen ble helt hvit, og det mye raskere... Likevel drikker mange av oss «sunne» folk seltsen. Ja, ja, livet gir og livet tar, er det ikke så det heter?

Vi fikk «servert» frossen luft, nedfrosset i ballonger. De blåste nærmest seg sjøl opp når de kom i romtemperatur. Vi fikk også servert banansplit etter samme prinsipp. Innimellom smalt diverse små bomber, og herrerne Svendsen og Sydnes avsluttet med et imponerende nytårsværkeri. Vi bestiller gjerne et slikt til 31.desember!

John Mayall, UKAs musikalske høydepunkt

John Mayall and the Bluesbrakers ble som mange hadde spådd, det største konserthøydepunkt under studentuka. Med sin litt «tilbakelente stil» dirigerte den 50 årige veteranen sine medmusikere inn i en «blå» himmel av vellyd. Spilleglede, fantasi og publikumskontakt, joda The Bluesbrakers innfridde alle krav. Men så er jo «kaptein» Mayall en institusjon i seg selv.

Steinar Johansen

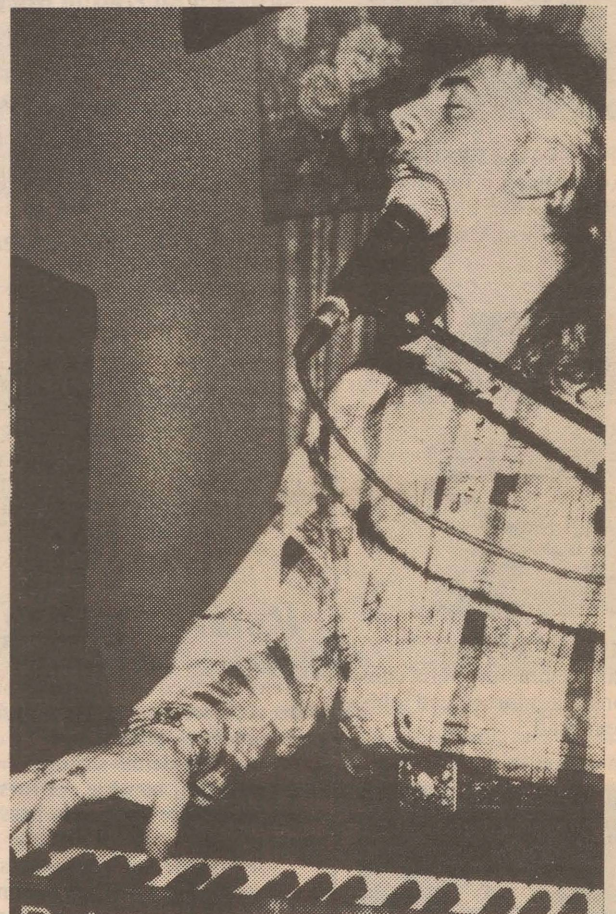
John Mayalls innflytelse på europeisk blues må kunne sies å være i særklasse. Legender som Peter Green (Fleetwood Mac), Eric Clapton og Jeff Beck har alle trådt sine «barnesko» i the Blues breakers. Under Mayalls kyndige ledelse fikk de etterhvert så kjente «stjernegitarister» lov til å utvikle sine personlige og trendsettende stilarter. Siden slutten av 60 tallet og frem til i dag har Mayall «utdannet» et utall med kjente og dyktige musikere som hver på sin måte har ført «lærdommen» videre.

Kompet går

Når de gamle elevene etterhvert har begynt å vise tretthetstegn, er deres læremester vital som aldri før. Lørdagens konsert på Brasserie Nobile viste at gamle stjerner ikke trenger å falme. Her ble gammelt og nytt materiale presentert i skjønn forening. Gitaristene Walter Trout og Coco Montoya fikk lov å utfolde seg i «hemningsløse» sololøp til et fjellstøtt grunnkomp. Når bass og trommer er så samkjørte slik som i dette tilfellet, skulle «verden ligge åpen» for resten av besetninga. Verken Mayall selv eller hans to gitarister lot denne muligheten gå fra seg.

Walter Trout innledet settet med en rykende fersk låt fra «Breakernes» siste LP. Allerede da var publikumskontakten opprettet. Det virkelige store «groovet» sørget imidlertid Mayall for selv, da han plukket fram sitt munnspill og vekslet mellom dette og vokal. Da var Nobile uten tvil verdens midtpunkt, ialle fall for undertegnede. Coco Montoya viste seg å være en like glimrende vokalist som gitarist og fortjente nok flere låter en den ene han fikk fremføre. Når sant skal sies overgikk hans vokalprestasjoner Mayalls, uten å forringe den prestasjon sistnevnte la for dagen.

Når det gjelder lyden var den så optimal som lokalet tilsier. Ingen instrumentgrupper overskygget andre og vokalen kom godt frem, men jeg tror nok det var en fordel å stå et stykke bak i lokalet for å få det beste lydintrykk. Sett under ett tror jeg at dette kommer til å bli en av årets konsertopplevelser.

De gamle er fortsatt eldst: John Mayall på Nobile.

Foto: Sten Arild Korneliussen

Pentateuch på Nord-Norges turne

Cool jazztrio til Tromsø

Pentateuch er en jazztrio med et repertoar som ligger i en cool gate, med musikk komponert av f.eks. Wayne Shorter, Miles Davis og Warne Marsh. I tillegg kommer en del egenprodusert stoff. Bandet har tilholdssted i Trondheim og har oppstått i miljøet rundt Trøndelag Musikonservatorium, hvor alle medlemmene har avlagt sin eksamen. De begynte å spille sammen høsten 1987, og har siden vært svært aktive. Bl.a. var de på turne i Danmark i nov. 88. De har også spilt på Oslo Jazzhus i forbindelse med Oslo Jazzforbunds 35-års jubileum. Da sammen med Bergenspianisten Knut Kristiansen.

Bandet består av Øystein B. Blix, trombone, Johannes Eick, kontrabass og Nils-Olav Johansen, gitar. Til denne Nord-Norges turneen har Pentateuch i tillegg fått med seg saksofonisten Jon-Pål Indeberg, som er en av Norges aller fremste jazzpersonligheter. Konsertene i Tromsø vil foregå 14. og 15. April 1989. Vi ønsker alle hjertelig velkomne.

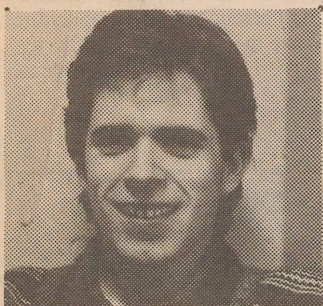

Din mening

Lars Bjørgum DATA

Det var en glimrende revy. Den var velspilt og intim.

TRYGVE SPARR FYSIKK

Det var en bra revy. Imponerende scenografi der alt fungerte meget godt. Musikken var meget bra.

ROY HANSEN FYSIK

Det var en bra revy. Hovedinstuktøren har gjort en god jobb. Fin scenografi.

INGER SOLHEIM SIV.ING.

Kjæmpe god revy med mange og varierte sketsjer. Scenografien var meget god. Det var noe utenom det vanlige.

LILL HEIDI JOHANSEN AKVAKULTUR

En virkelig bra revy med meget gode musikere. Sketsjene var varierte med mange fine momenter. De har gjort en god jobb.

FOTO: Oddgeir Sagerup

Er du interessert i foto?

Utopia tar sikte på å få i gang en fast fotospalte i avisa. Interesserte kan levere inn svart/hvit bilder i redaksjonen. Bildene vil bli vurdert av en profesjonell fotograf. Foto: Marit Følstad

...og i bakgrunnen hørtes St.Peters saxofon...

Skarven på fredag må ha vært noe ut i fra nymoralistenes desidert værste mareritt. En svelt og tettpakket folke-masse svaiet, klappet, og digget så intenst som det skjeldent blir gjort i Tromsø.

Dette var ingen konsert – dette var å trå inn i en tilstand av ekstase og drifters drag. Chris Lyngedal og bandet geleidet oss på en to timers rundtur i den himmel som enhver musikkelsker forventer seg.

Gry Berntzen

Å gi en saklig, analytisk anmeldelse av det som skjedde på fredag er utelukket. I det hele tatt har ordet «analytisk» ikke noe å gjøre i en slik sammenheng. Dette blir istedet et forsøk på å be-

skrive en opplevelse så intens at bare synet av en saksofon kommer for all framtid til å sende ilinger av vellyst oppetter ryggmargen på anmelderen.

Rythm'n'blues er sanselig musikk. Når det spilles som Chris at the Moment gjorde det på fredag, bidrar den sterkt til å opprettholde folke-

tallet i Norge. Dette var musikk som gikk rett i hoftebeinet, og som satt i gang svingninger som jaget all anstendighet på dør til fordel for vill og uhemmet livsutfoldelse.

Det ble danset på bordene. Det ble klint hemningsløst der en fant det for godt. Det ble knust flere glass enn noen gang før i Skarvens historie. Om det var helvestes forgård eller Perleporten vi så skinte så klart i det fjerne skal stå usagt. Varmt nok var det iallefall.

De som vil ha tekniske detaljer, må heller snakke med noen andre. Bandet var bra. Saxofonisten var eksepsjonelt bra. Vokalistene var også eksepsjonelt bra. Og helheten oversteg langt summen av enkelt-delene. Det er ikke mer å si om saken.

Resirkulering

Hva skjer med alt overflødig papir på universitetet? Går det rett på søppelhaugen? I såfall er det en enorm sløsing med ressurser.

Svaret på denne sløsinga er resirkulering. I løpet av dette året vil kanskje det første resirkuleringsanlegget for papir være igang i Tromsø. Firmanavn Troms Returpapir a/s.

- Vi har merket stor interesse fra universitetet. Her er det veldige mengder papir som går til spille. Tilsammen dreier det seg om flere tonn som hvert år ender sitt liv på søppelhaugen. Det vi er interessert i er å gi dette papiret nytt liv gjennom resirkulering. Dette sier initiativtaker Arild Sedølsen til Utopia.

- Innsamling av papiret vil skje gjennom plassering av containere på universitetsområdet, fortsetter Sedølsen. Her vil den første grovsortering finne sted ved at man legger bestemt papirtype i bestemt container. Om det blir resirkulering i løpet av 1989 avhenger av hvor fort Troms Returpapir a/s får behandlet sin søknad om økonomisk støtte og tomt.

Kanskje vil vi miljøbevisste(?) studenter om kort tid nedtegne våre forelesningsnotater på ubleket og resirkulert papir.

Ny studentforening på kjemi

ESTER, dette er navnet på den nystartede kjemiforeninga på IMR. Navnet på foreninga har dobbel betydning. Ester er en gruppe kjemisk forbindelse, i tillegg er det et egennavn. Formann i foreninga er Hilde Rubenstein.

- Kjemistudiet er nede i en bølgedal. Med ESTER ønsker vi å få til en større interesse rundt kjemifaget. Vi håper å få økt faginteressen, ikke bare hos kjemistudenter, men også blant de studenter som ikke studerer faget. Dette sier en av initiativtakerne, Homayoun Amirnejad til Utopia.

- Bedring av det sosiale og faglige miljø er også viktig, fortsetter Amirnejad. --I tillegg vil vi legge vekt på å markere kjemiseksjonen utad, samt arrangere bedriftsbesøk.

Amirnejad håper på stor oppslutning om foreninga. Studenter kan ta kontakt med:

Homayoun Amirnejad Tlf.(4)4065

Heidi Johansen » (4)4069

Både Homayoun og Hilde kan treffes på hovedfagsrommet kjemi.

Nytt Ute

Prelaten:

10. og 11. mars spiller Reidar Larsen bluesband.

15. mars kan en lytte til Lost Amigos.

18. mars spiller instrumental-gruppa Cabaleros. De spiller såkalte «evergreens».

31. mars og 1. april kan en lytte til Britt Løkkemo med band.

7. og 8. april kommer Taki-Taki, ei gruppe som spilte på karnevalet for et par år siden.

21., 22. og 23. kan en lytte til, og eventuelt svinge seg til, skikkelig Rock a billy fra New Orleans. Da spiller nemlig Johnny six and the hit-man.

Skarven:

Bryggerigangen spiller lørdag den 11. mars.

I påska holder Skarven åpent alle dager med peiskos og diverse overraskelse.

13. april er det TV-opptak med en rekke kjente artister. Hvem som kommer vil imidlertid ikke Skarven ut med.

Ellers skjer det noe utover hele våren.

Studenthuset:

Torsdag 6. og fredag 7. april kommer Arild Nyquist & Trio Tre.

Fredag 14. og lørdag 15. april spiller Pentateuch. De kommer fra Trondheim og spiller jazz.

JENTER!

Vet du at: -du som kvinne blir lettere smittet med HIV-viruset enn menn.
- kjønns sykdommer øker sjansen for smittespredning av HIV.

Vet du at: -fordelene ved KONDOMbruk er disse:
- hindrer smitte av HIV/kjønns sykdommer
- reduserer sjansene for graviditet
- du kan få barn senere i livet (mange av årsakene til sterilitet skyldes ubehandl ede kjønns sykdommer)

Vet du at: -få partnere reduserer smitterisikoen.
- sex er mer enn bare samleie.

Vet du at: -undersøkelse/behandling av kjønns sykdommer
- anonym HIV-test
- rådgiving om seksualitet
- ingen timebestilling/gratis tilbud

- tilbys hos:

TROMSØ KOMMUNE
Tromsø komm. helsekontor
AIDS-PROSJEKTET
Pb. 1013, S. Tollbugt. 7, 9000 Tromsø

